

"МАШКОСТА" НА БА

Ако често пати Романија е почетна дестинација на патешествието на трговијата со луѓе, а Албанија е крајната, една земја, Македонија, ја има улогата на средишна точка.

Аналитичарите се согласуваат дека трговијата со луѓе низ Балканот е главен меѓународен проблем, кој бара координиран одговор од регионалните и од западноевропските влади и нивните служби. Во рамките на своите активности, Европската унија воспостави група од 20 независни експерти, чија задача била да препорачаат натамошни акции во однос на координацијата на борбата против трговијата со луѓе.

Пишува:
Мишко ТАЛЕСКИ

Во Албанија, како една од најсиромашните европски земји, сомнителното богатство (луксузни возила, палати и сл.) е поврзано со организираниот криминал. Тој го пополни вакуумот кој зад себе го оставија комунистите. Пред извесно време, Центарот за истражување на глобалниот пазар објави дека албанската мафија си обезбедила репутација во континентална Европа, како група на најефикасни трговци на дрога и шверцери на континентот. Во изминатите седум години, неколку министри за внатрешни работи и двајца државни обвинители признаа дека Албанија е транзитна земја за проститутките на нивниот пат кон Западна Европа и дека значителен број албански девојки се принудувани да се занимаваат со најстариот "знает". Во ова многу конзервативно општество, проституцијата е неприфатлива, но не и трговијата со девојки кои се продаваат во Италија и во другите земји на ЕУ. Нелегалното пренесување девојки преку Албанија се одвива, пред сè, преку пристанишните градови Влора и Драч. Нивна крајна дестина-

ција се земјите на ЕУ. Штом ќе се најдат во Италија, девојките продолжуваат да се соочуваат со значителен ризик. Во 2001 година италијанското Министерство за внатрешни работи соопшти дека 168 странски проститутки биле убиени, главно, од нивните макроа. Повеќето макроа биле или Албанци или Нигеријци. Трговијата со девојки-Албанки во Италија станала толку сериозна што наметнала промена во италијанското законодавство во 1998 година. Со член 18 од Законот за

дот март-декември 2000 година, покажуваат дека повеќе од 20 проценти од девојките кои биле згрижени, дошле од Албанија.

УДАР ВРЗ ТРАДИЦИЈАТА

Во централниот албански град Фиер, на девојките кои успеале да побегнат од трговците со луѓе, им се обезбедува помош во три мали метални бараки, опремени со неколку стари кревети и маси. Овој објект бил изграден

ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ СТАНА ТОЛКУ ХРОНИЧНА ПОЈАВА ВО АЛБАНИЈА, ШТО ДУРИ Е ВМЕШАНА И ПОЛИЦИЈАТА. ЗА ВРЕМЕ НА ПРВИТЕ ПЕТ МЕСЕЦИ ОД 2002 ГОДИНА, 102 ПОЛИЦИЈАЦА ВМЕШАНИ ВО ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ БИЛЕ ОТКРИЕНИ ВО РАМКИТЕ НА ЕДНА ГОЛЕМА ПОЛИЦИСКА ОПЕРАЦИЈА ЗА СУЗБИВАЊЕ НА ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ, СПРОВЕДЕНА ПОД МЕЃУНАРОДЕН ПРИТИСОК ЗА ДА СЕ СТОПИРА ПРИЛИВОТ НА ДЕВОЈКИ ВО ЕВРОПА. РАСПРОСТРАНЕТОСТА НА ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ ОД АЛБАНИЈА, ИСТО ТАКА, СЕ ОТКРИВА И ВО ЕДЕН ТАЕН ДОКУМЕНТ НА АЛБАНСКАТА ВЛАДА. СПОРЕД ДОКУМЕНТОТ, ПОВЕЌЕ ОД 100.000 АЛБАНЦИ БИЛЕ ПРОШВЕРЦУВАНИ НАДВОР ОД ЗЕМЈАТА МЕЃУ 1993 И 2001 ГОДИНА. КОЛКУ ОД НИВ ЗАВРШИЛЕ КАКО ПРОСТИТУТКИ ШИРУМ ЕВРОПА, ТЕШКО Е ДА СЕ ПРОЦЕНИ. НАЈГОЛЕМ ДЕЛ ОД ПРОСТИТУТКИТЕ ВО ОБЛАСТА НА ЛОНДОНСКИОТ СОХО СЕ ИЛИ ОД АЛБАНИЈА ИЛИ ОД КОСОВО.

странци била овозможена програма за обезбедување грижа за оние кои биле доведени во земјата за сексуална експлоатација. Оваа програма ја водат 200 невладини организации, во соработка со италијанското Министерство за еднакви можности. Податоците добиени од програмата, кои се однесуваат на перио-

од полковникот Џавит Шала, поранешен висок полициски службеник, а денес член на Канцеларијата за статистика и аналитика при Министерството за внатрешни работи. Тој собрал 18.000 американски долари од локалните претпријатија, со цел да го финансира проектот, откако Владата одбила да даде по-

мош. Шала остварил разговори со локалните лидери, учители, бизнисмени и жители, со цел да им објасни како трговијата со луѓе го уништува селскиот живот во државата. Тој е убеден дека во случај да се реши прашањето на трговија со луѓе низ и од Албанија и ако локалните девојки-жртви на трговија со луѓе се реинтегрираат во општеството, тоа ќе бара севкупна промена на однесувањето, особено од страна на семејствата на девојките. Токму поради стравот од станување жртви на трговијата со луѓе голем број девојки одбиваат да одат на училиште. Во далечните области, каде што учениците понекогаш пешачат и повеќе од еден час до училиштето, околу 90 проценти од девојките не добиваат соодветно образование. Една од главните причини за ова е стравот на родителите дека нивните деца ќе бидат киднапирани на патот кон училиштето.

МАКЕДОНСКИОТ ДЕЛ ОД ПРИКАЗНАТА

Ако често пати Романија е почетна дестинација на патешествието на трговијата со луѓе, а Албанија е крајната, една земја, Македонија, ја има улогата на средишна точка. Оваа земја има повеќе граници од било која друга поранешна југословенска република, а планинските и често пропустливи граници се идеални за трговците со луѓе. Според безбедносни извори од Косово, македонската граница со протекторатот е веројатно најпропустливата во Европа. За Дилавер Бојку - Леку се смета дека го контролирал најголемиот синџир на проституција во земјата преку своите десетина барови во регионот, а регрутирал девојки од Молдавија, Романија и од Украи-

ЛКАНСКИТЕ МАКРОА

на, кои му биле продадени од страна на неколку банди кои оперираат по должината на рутата од Романија до Србија. Леку побегна од затвор и пребегна во Црна Гора, каде што подоцна беше фатен и екстрадиран назад во Македонија. Случајот го привлече вниманието на меѓународната заедница, која инсистираше Балканот да се справи со организиранот криминал и да го спречи нелегалното пренесување девојки во ЕУ. Лоренс Батлер, амбасадор на САД во Македонија, изнесе сериозни критики за пресудата донесена во претходното судење на почетокот на оваа година.

КОСОВО - ЦЕНТАР НА ВАЛКАНИОТ СЕКС

Многу обични Косовци се вовлечени во бизнисот со

локалната проституција, на кој трговците со луѓе гледаат како на еден од најпрофитабилните во Европа. Голем број тамошни луѓе заработуваат пари од тргувањето со дрога или со жени. Тие многу добро ги познаваат рутите, ги знаат минските области каде што КФОР никогаш не патролира. КФОР не интервенира бидејќи војниците не сакаат да ризикуваат да почнат конфликт и за тоа не се заинтересирани. Извор од КФОР вели дека локалната косовска полиција не е способна да се справи со проблемот и тврди дека некои офицери водат операции за трговија со луѓе. На другите места на Балканот проблемот со полицијата е акутен исто како и на Косово. Ситуацијата е слична во соседна Црна Гора, каде што неодамна Владата се соочи со срамен скандал со трговија на луѓе, во кој беше вмешан еден висок владин претставник. Минатото лето Комисијата на ОБСЕ беше повикана да ја испита наводната вмешаност во трговијата со луѓе на црногорскиот заменик - државен обвинител Зоран Пиперовиќ и на други три лица. Пиперовиќ беше уапсен заедно со уште три други лица во ноември минатата година, под сомнение за вмешаност во трговија со луѓе. Апсењето следуваше

по тврдењата изнесени од една Молдавка, која успеала да побегне од црногорските трговци со луѓе. Таа тврде дека Пиперовиќ бил вмешан во нејзиното заробување, кога таа била дрогирана и силувана. Пиперовиќ и трите други лица ги отфрлаат обвинувањата. Сепак, границата меѓу Косово и Албанија е центар за трговците со луѓе и дрога. Речиси сите возила имаат швајцарски регистарски таблици. Голем број возила овде им припаѓаат на Косовари. Многумина од нив се преселени од Швајцарија за време на конфликтот и сега се враќаат на Косово за да го водат својот бизнис, најчесто во полето на организиранот криминал. Таму девојките ги носат во двете насоки. Најголем дел од нив одат во Албанија, а потоа во Италија, но други, пак, ги пренесуваат на Косово, на пазарот во Приштина. И покрај напорите на ОН на преминот Кафа и Прушит, трговијата со луѓе продолжува да се развива делумно и поради тоа што меѓународната и локалната полиција не сакаат да ги ризикуваат своите животи преку напуштање на безбедноста, која им ја нуди главниот пат и навлегувањето во минските полиња. На североисток се наоѓа друг незаштитен граничен премин, кој редовно го користат трговците со луѓе меѓу

Косово и Црна Гора. Тој пат води низ планините, чии врвови се високи и по 2.600 метри. Како и во другите делови од Балканот, теренот им помага на трговците со луѓе и го оневозможува нивното лоцирање. Работејќи заедно, криминалците од Балканот од различна етничка припадност создаваат безбедна мрежа за трговија со луѓе, преку која можат да се контролираат и профитот и девојките. Аналитичарите се согласуваат дека трговијата со луѓе низ Балканот е главен меѓународен проблем, кој бара координиран одговор од регионалните и од западно-европските влади и нивните служби. Во рамките на своите активности, Европската унија воспостави група од 20 независни експерти чија задача е да препорачаат натамошни акции во однос на координацијата на борбата против трговијата со луѓе. Создавањето на оваа група е само еден од чекорите кои следуваат по конференцијата на ЕУ за борба против криминалот. На конференцијата беше препорачана натамошна координација меѓу членките на ЕУ за законодавство и полициски активности, поголема хармонизација на националните закони, со цел трговците со луѓе да се соочуваат со исти казни, без разлика на државата во која се уапсени.

ADNAN D.o.o Lazani
Tel.: 048 / 473 315
Mob. 070 / 711 788

Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
e-mail: dautoski@web.de

Direktor Alija Dautoski
70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH

FREIBURG
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO

VERBINDUNG MIT
SPOJUVANJE SO
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

BALI D.o.o Struga
Mob. 070 / 247 920
0173 / 9410324

Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 7693

Büro Offenburg
Tel. 0781 / 17 48

Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA

Informacii i rezervacii od 900 do 2100 časot